

Interprofessionell utvärdering av läkemedelsbehandling

Informationspaket för social- och hälsovårdspersonal

Vad avses med Interprofessionell utvärdering av läkemedelsbehandling?

Hanteringen av läkemedelsbehandling som helhet och vid behov utvärderingar utgör en grund för genomförandet av rationell läkemedelsbehandling. Utvärderingen kan genomföras på många olika nivåer endera tillsammans med en eller flera yrkesutbildade personer inom social- och hälsovård.

Det finns olika typer av praxis som säkerställer rationell läkemedelsbehandling:

- Kontroll av att läkemedelslistan är aktuell
- Kontroll av läkemedelsbehandling
- Utvärdering av läkemedelsbehandling
- Helhetsutvärdering av läkemedelsbehandling

Kontrollen av att läkemedelslistan är aktuell och kontrollen av läkemedelsbehandlingen kan genomföras av den yrkesutbildade inom hälso- och sjukvården ensam eller tillsammans med andra professionella. Vid kontroll av att läkemedelslistan är aktuell kontrollerar man att läkemedlen som patienten använder i verkligheten motsvarar informationen som har antecknats i läkemedelslistan. Vid kontroll av patientens läkemedelsbehandling kontrollerar man att doseringen av läkemedlen samt tidpunkterna för administreringen följer godkänd vårdpraxis. Man utreder även en eventuell överlappning och inkompatibilitet mellan läkemedlen.

I detta informationspaket fokuserar man på bedömningar av läkemedelsbehandling och helhetsutvärdering av läkemedelsbehandling (i fortsättningen interprofessionell utvärdering av läkemedelsbehandlingen) som har genomförts i samarbete med social- och hälsovårdspersonal.

Vid utvärderingen av läkemedelsbehandling genomförs en utvärdering av patientens behov av läkemedelsbehandling och dess ändamålsenlighet. Helhetsutvärderingen av läkemedelsbehandling innehåller dessutom en utvärdering av genomförandet av patientens läkemedelsbehandling och behandlingsföljsamhet. Det är väsentligt att överväga behovet, nivån och omfattningen av utvärderingen så att den motsvarar patientens behov. Läkaren ansvarar alltid för nödvändiga förändringar i medicineringen och läkemedelsbehandlingens helhet.

Varför behövs interprofessionella utvärderingar av läkemedelsbehandlingar?

Det är nationellt känt att det ofta förekommer brister i hanteringen av läkemedelsbehandlingen som helhet. Detta betyder att läkaren inte nödvändigtvis har kännedom om patientens helhetsmedicinering när han eller hon ordinerar ett nytt läkemedel. Ofta ordinerar flera läkemedel på en gång för en sjukdom eller ett symptom och det finns inte nödvändigtvis någon plan eller tydlig ansvarsfördelning i den totala läkemedelsbehandlingen om vem som är ansvarig för helhetsmedicineringen. Med hjälp av den interprofessionella utvärderingen av läkemedelsbehandling utvärderas hälso- och sjukvårdspersonalens kompetens och expertis genom att utnyttja helheten för patientens läkemedelsbehandling och sammanställa en plan för att stödja att läkemedelsbehandlingen lyckas i fortsättningen. Det är lättare att uppfatta patientens

läkemedelsbehandling och det är lättare för läkaren att fatta beslut som gäller läkemedelsbehandling.

Särskilt multisjuka patienter och patienter med multimedcinering kan ha många problem av olika typ vid genomförande av läkemedelsbehandling som kan identifieras och lösas med hjälp av en utvärdering av läkemedelsbehandling.

Problemen kan exempelvis orsakas av:

- bi- eller samverkningar hos läkemedel
- att läkemedel som är avsedda för tillfälligt bruk kvarstår i regelbundet bruk
- överlappande läkemedelsbehandling
- läkemedelsdosering som sker för ofta eller sällan
- dålig behandlingsföljsamhet

Genomförande av Interprofessionella utvärderingar av läkemedelsbehandling

Den interprofessionella utvärderingen av läkemedelsbehandling är mycket lämplig för till exempel hemvården eller i serviceboenden. Det är viktigt att lära sig att identifiera de patienter som har nytta av en utvärdering av läkemedelsbehandling. Dessa kan vara till exempel äldre patienter eller patienter som har multimedcinering. Det är bra att komma överens om praxis lokalt med aktörerna så att utvärderingsprocessen för läkemedelsbehandling blir smidig och att man får från varje yrkesutbildad den kompetens och sakkännedom som behövs vid respektive fall. Det väsentliga i utvärderingen av läkemedelsbehandlingar är att lyssna på patientens erfarenheter om läkemedelsbehandling lyckas och ta dem i beaktande vid utvärderingen av interprofessionell läkemedelsbehandling.

I ett interprofessionellt team ingår vanligtvis alltid av en läkare, sjukskötare och farmaceut. Vid behov kallas social- och hälsovårdspersonal som deltar i kundens vård (t.ex. närvårdaren) samt kunden och närstående till kunden.

Interprofessionella utvärderingar av läkemedelsbehandlingar kan genomföras på många olika sätt. Information insamlas om kundens hälsotillstånd, funktionsförmåga och läkemedelsbehandling från både patientdatasystem och genom att intervjua kunden. Olika fackmän kan utvärdera genomförandet av läkemedelsbehandling för sig och anteckna sina observationer till exempel i en separat rapport eller i ett separat patientdatasystem. Det är även möjligt att samlas som ett team och diskutera patienternas läkemedelsbehandlingar och anteckna alla de olika fackmännens iakttagelser samtidigt. Då får läkaren på ett enda möte tillgång all nödvändig information. Utgående från diskussionen eller rapporten fattar läkaren beslut om ändringar som ska göras i behandlingen. Ändringarna införs i vårdplanen och man kommer överens om hur de ska genomföras och följas.

Vad innehåller informationspaketet?

Syftet med informationspaketet är att beskriva hur interprofessionella utvärderingar inom läkemedelsbehandling kan genomföras i praktiken. Materialet är lämpligt för social- och hälsovårdspersonal.

Detta informationspaket innehåller:

- Infograf om genomförande av interprofessionell utvärdering av läkemedelsbehandling inom hemvården (pdf)
- En video om interprofessionellt samarbete och utvärdering av läkemedelsbehandlingar (längd 3 minuter 29 sekunder, på finska)
- Länk till rapporten från det multiprofessionella nätverket som koordineras av Fimea (resumé på svenska)
- Information från kolumnen Vettig läkemedelsbehandling som stöd för praktiskt arbete (tidningen Sic!)

[Var finns informationspaketen?](#)

Informationspaketen om läkemedelsbehandling finns på Fimeas webbplats.